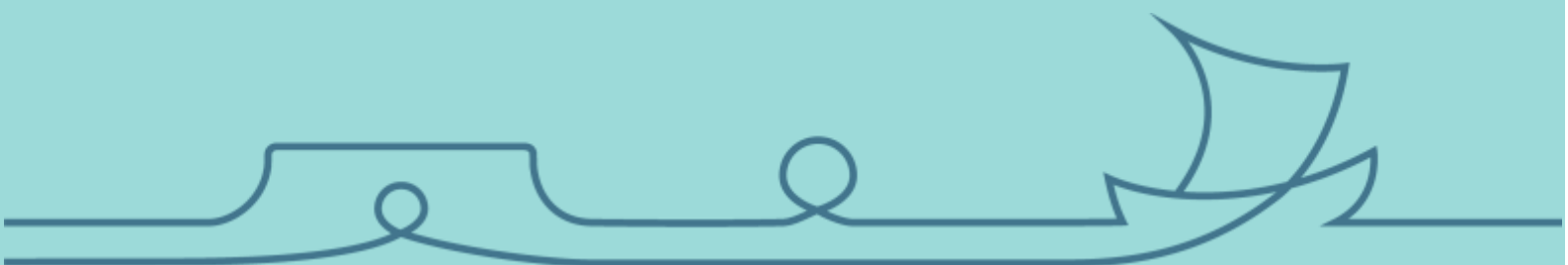
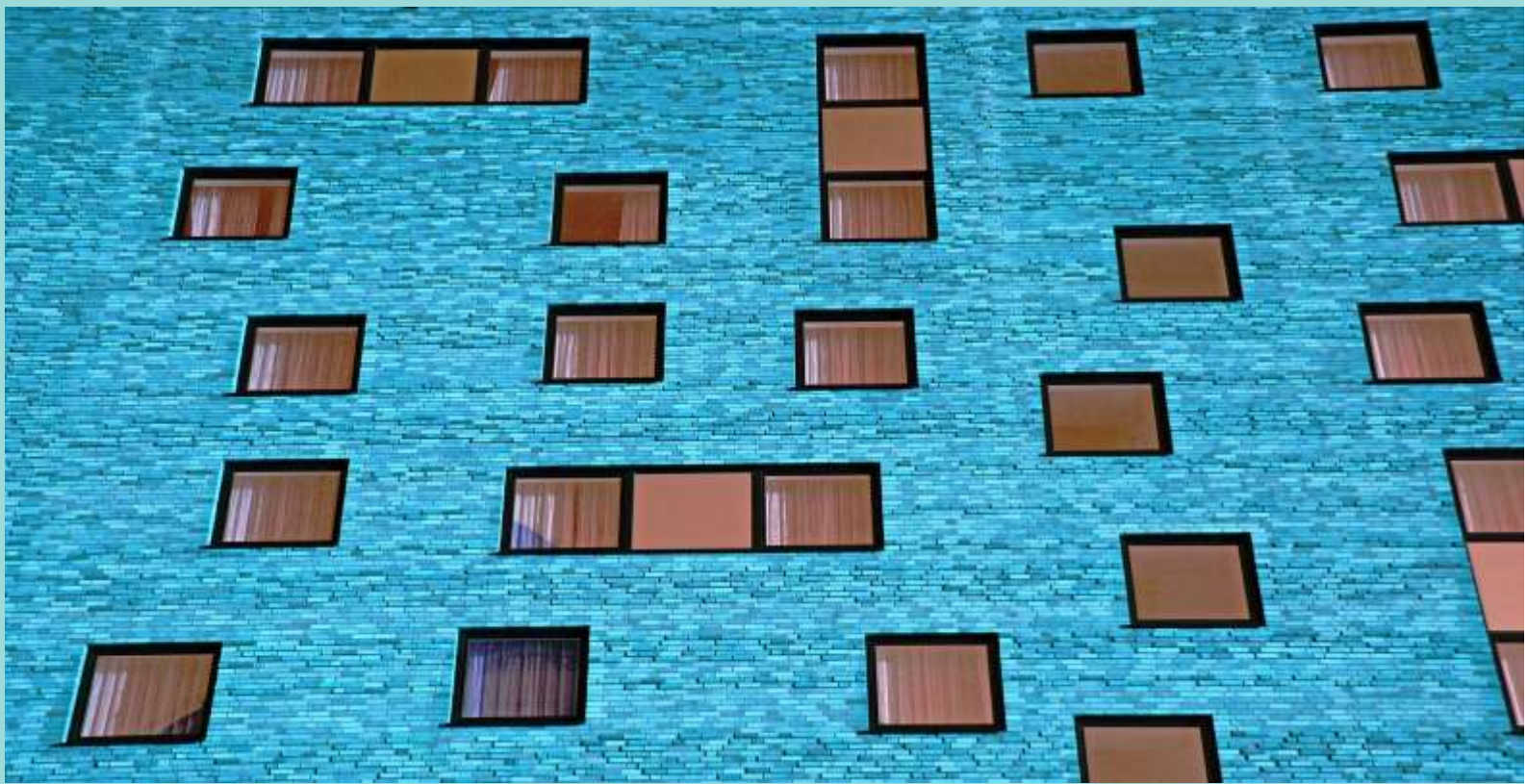

Averøy kommune

Til offentlig ettersyn – 19. desember 2023

Formannskapetets forslag årsbudsjett 2024 – økonomiplan 2024- 2027

Averøy – en god forbindelse

SAKSUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 23/02204-1
Saksbehandler Berit Hannasvik

Årsbudsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Averøy formannskap	21.11.2023	8/23
2 Averøy formannskap	01.12.2023	11/23
3 Averøy kommunestyre	19.12.2023	

Averøy formannskap har behandlet saken i møte 01.12.2023 sak 11/23

Møtebehandling

Averøy formannskap foreslår følgende endringer i forhold til kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan.

	2024	2025	2026	2027
Kommunedirektørens utkast resultat	2 459 368	833 078	470 345	6 623 893
FS endringer driftstiltak				
Langøya som bolig uten fast bemanning	- 4 500 000	- 5 707 000	- 5 707 000	- 5 707 000
Ytterligere reduksjon stillinger	- 800 000	- 1 600 000	- 1 600 000	- 1 600 000
Reduksjon stillinger skolene-alternativt	- 2 500 000	- 7 500 000	- 7 500 000	- 7 500 000
Fortsatt avtale med Visit Nordvest	300 000	300 000	300 000	300 000

Fortsatt avtale med KNN	132 000	132 000	132 000	132 000
Tilbakeføring foreslått reduksjon Langøya boligfellesskap	4 707 732	5 707 853	5 707 853	5 707 853
Tilbakeføring reduksjon skolestruktur	2 510 200	7 530 600	7 530 600	7 530 600
Ny sluttlinje	2 609 436	1 969 625	1 606 892	7 760 440

Teksten i forslaget om Langøya boligfellesskap ble stemt over. Teksten over ble vedtatt mot to stemmer: Ingrid Rangønes (AP), Tor Finn Isaksen (FrP).

Votering

Vedtatt mot 1 stemme, Tor Finn Isaksen (FrP).

Averøy formannskaps innstilling

Averøy kommune vedtar årsbudsjett 2024 og økonomiplan 2024 – 2027 i samsvar med vedlagte budsjett skjema.

1. Skatteøret for skatt på inntekt og formue fastsettes etter høyeste sats.
2. Averøy kommune tar opp lån på til sammen kroner 77.328.239 til finansiering av prosjekter i 2024, med en vektet nedbetalingstid på 37 år. Herav kroner 20.000.000 i viderefremidlingslån (startlån).
3. Det kan tas opp likviditetslån med inntil 30 millioner kroner.
4. Kommunestyret delegerer myndighet til kommunedirektøren å ta opp lånene, benytte kapitalfond/disposisjonsfond, innhente konkurrerende tilbud, inngå kontrakter og gjennomføre prosjektene.
5. Eiendomsskatt:
 - a. Det skrives ut eiendomsskatt på alle faste eiendommer i hele kommunen jf. Eiendomsskattelovens §§ 2 og 3 bokstav a.
 - b. Ved skattlegging av boligeiendommer legges Skatteetatens boligverdi til grunn, jf. Eiendomsskatteloven § 8 C-1. c.
 - c. Den generelle satsen for eiendomsskatten settes i 2024 til 7 promille av gjeldende eiendomsskattetakst, jf. Eiendomsskatteloven § 13.
 - i. I medhold av eiendomsskatteloven § 12 bokstav a differensieres satsene ved at den skattesatsen som skal gjelde for boliger og fritidseiendommer settes til 4 promille.

- d. Det skrives ut skatt på et særskilt skattegrunnlag i medhold av lov om endring av 19.12.2017 i lov av 6.06.1975 nr.29 som følge av at produksjonsutstyr og - installasjoner ikke skal medtas i takstgrunnlaget når de tidligere verk og bruk skal takseres og regnes som næringseiendom fra 2019. Det særskilte skattegrunnlaget er differansen mellom ny takst for objektene fra 2019 og skattegrunnlaget i 2018. Grunnlaget skal i 2024 reduseres med seks-6 syvendedel (jf. Overgangsregler til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 først punktum). Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget skal være 7 promille.
 - e. Det beregnes ikke bunnfradrag for 2024, jf. Eiendomsskatteloven § 11 annet ledd.
 - f. Eiendomsskatten skrives ut i minimum 4 terminer for 2024, jf. Eiendomsskatteloven § 25.
 - g. I medhold av eiendomsskatteloven § 7 bokstav a og b, kan det for et år av gangen søkes fritak for eiendomsskatt for følgende eiendommer:
 - i. Eiendom tilhørende stiftelser eller organisasjoner som tar sikte på å gagne kommunen, fylket eller staten.
 - ii. Bygning som har historisk verdi, dvs. bygninger som er automatisk fredede eller vedtaksfredede etter kulturminneloven. Forskriftsfredede bygninger og bygninger som er vernet etter plan- og bygningsloven omfattes ikke av fritaket.
- Ved taksering og utskriving av eiendomsskatt benytter kommunen vedtatte eiendomsskattevedtekter, jf. Eiendomsskatteloven § 10. Vedlagt liste over eiendommer som gis fritak etter eiendomsskatteloven § 7 a godkjennes.

6. Betalingssetser for kommunale tjenester vedtas iht. vedlegg.

Årsbudsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027

Kommunedirektørens innstilling:

Averøy kommune vedtar årsbudsjett 2024 og økonomiplan 2024 – 2027 i samsvar med vedlagte budsjettskjema.

1. Skatteøret for skatt på inntekt og formue fastsettes etter høyeste sats.
2. Averøy kommune tar opp lån på til sammen kroner 77.328.239 til finansiering av prosjekter i 2024, med en vektet nedbetalingstid på 37 år. Herav kroner 20.000.000 i viderefremidlingslån (startlån).
3. Det kan tas opp likviditetslån med inntil 30 millioner kroner.
4. Kommunestyret delegerer myndighet til kommunedirektøren å ta opp lånene, benytte kapitalfond/disposisjonsfond, innhente konkurrerende tilbud, inngå kontrakter og gjennomføre prosjektene.
5. Eiendomsskatt:
 - a. Det skrives ut eiendomsskatt på alle faste eiendommer i hele kommunen jf. Eiendomsskattelovens §§ 2 og 3 bokstav a.
 - b. Ved skattlegging av boligeiendommer legges Skatteetatens boligverdi til grunn, jf. Eiendomsskatteloven § 8 C-1. c.
 - c. Den generelle satsen for eiendomsskatten settes i 2024 til 7 promille av gjeldende eiendomsskattetakst, jf. Eiendomsskatteloven § 13.
 - i. I medhold av eiendomsskatteloven § 12 bokstav a differensieres satsene ved at den skattesatsen som skal gjelde for boliger og fritidseiendommer settes til 4 promille.
 - d. Det skrives ut skatt på et særskilt skattegrunnlag i medhold av lov om endring av 19.12.2017 i lov av 6.06.1975 nr.29 som følge av at produksjonsutstyr og -installasjoner ikke skal medtas i takstgrunnlaget når de tidligere verk og bruk skal takseres og regnes som næringseiendom fra 2019. Det særskilte skattegrunnlaget er differansen mellom ny takst for objektene fra 2019 og skattegrunnlaget i 2018. Grunnlaget skal i 2024 reduseres med seks-6 syvendedel (jf. Overgangsregler til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 først punktum). Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget skal være 7 promille.
 - e. Det beregnes ikke bunnfradrag for 2024, jf. Eiendomsskatteloven § 11 annet ledd.

- f. Eiendomsskatten skrives ut i minimum 4 terminer for 2024, jf. Eiendomsskatteloven § 25.
- g. I medhold av eiendomsskatteloven § 7 bokstav a og b, kan det for et år av gangen søkes fritak for eiendomsskatt for følgende eiendommer:
 - i. Eiendom tilhørende stiftelser eller organisasjoner som tar sikte på å gagne kommunen, fylket eller staten.
 - ii. Bygning som har historisk verdi, dvs. bygninger som er automatisk fredede eller vedtaksfredede etter kulturminneloven. Forskriftsfredede bygninger og bygninger som er vernet etter plan- og bygningsloven omfattes ikke av fritaket.

Ved taksering og utskriving av eiendomsskatt benytter kommunen vedtatte eiendomsskattevedtekter, jf. Eiendomsskatteloven § 10. Vedlagt liste over eiendommer som gis fritak etter eiendomsskatteloven § 7 a godkjennes.

- 6. Betalingssetser for kommunale tjenester vedtas iht. vedlegg.

Saksopplysninger

I denne saken skal kommunestyret vedta:

Årsbudsjett for 2024

Økonomiplan 2024 – 2027

Økonomiplanen utgjør årets rullering av kommuneplanens handlingsdel.

Averøy er en kommune i vekst, det er fremtidstro og investeringslyst i næringslivet. Averøy kommune har lagt gode planer for samfunnsutviklingen, leverer gode tjenester, er en attraktiv arbeidsgiver, har et godt omdømme. Vi er innovative og omstillingsdyktige, og i forkant på svært mange tjenesteområder og nasjonale satsningsområder. Kommunen har investert i både bygg og uteområder og framstår som en moderne og attraktiv kommune for både fastboende og besøkende.

Kommunen gir sine innbyggere og tjenestemottakere svært gode tjenester. Den store kommuneorganisasjonen har ansatte som er kompetente og som setter høye krav til seg selv i møte med tjenestemottakere. Vårt gode omdømme er alles fortjeneste, ansatte, folkevalgte og innbyggere, men omfanget har blitt for stort i forhold til vår økonomiske bæreevne.

Det ustabile og det forutsigbare

Situasjonen i Europa med krig, flyktningestrømmer gir ustabil nasjonaløkonomi, utfordringer for varer og leveranser, prisvekst og inflasjon. Med denne situasjonen og utsiktene gitt i *Perspektivmeldingen*, er det liten grunn til å tro at offentlig sektor kan forvente en realøkning i økonomiske rammer de kommende årene. Det innebærer at omstilling og effektivisering av egen drift blir enda viktigere. Kommune-Norge har en felles og forutsigbar utfordring: flere eldre og færre yngre, noe som betyr økonomisk omfordeling mellom oppvekstsektoren og helse og omsorgstjenestene. Denne omstillingen går for sakte.

Svært begrenset handlingsrom

Kommunens økonomi har også forverret seg i løpet av inneværende år og det gjenspeiles i forslaget til neste års budsjett og for økonomiplanen. Kort forklaring

Lønns- og prisvekst (deflator) er satt til 4,3 %, der lønnsveksten er beregnet til 4,9 % og prisveksten for varer og tjenester er satt til 3,4 %.

Rentekostnadene er økende på grunn av økt rente og økt låneopptak. I økonomiplanen er det beregnet et rentenivå på 5,35 % i 2024, men det vil reduseres til 4,28 % i 2027.

Averøy kommune har et økende antall ressurskrevende brukere. For 2024 forventer vi økte refusjoner på 7 millioner mer enn inneværende år til 25,5 millioner. Men årsaken til dette er økte lønnsutgifter på området.

Vi har løst siste års merforbruk med å bruke penger fra oppsparte midler (disposisjonsfond). Det har dermed blitt redusert år for år, og med årets budsjettjusteringer, vil det frie disposisjonsfondet være rundt 10 millioner. Det er en altfor liten buffer til å ta uforutsette driftsutfordringer som oppstår i budsjettåret.

Kommunedirektøren understreker at det er svært tøffe år framover, og at vi må ta grep som reduserer både drift (varig) og investeringer. Valgene som er foreslått i økonomiplanen viser hvordan Averøy kommune skal få kontroll og skape et forsvarlig handlingsrom for framtiden.

Innsparingstiltakene kan virke utfordrende for de som blir direkte berørt, men er samtidig valgt for å ivareta lovkrav og på best mulig måte opprettholde kvaliteten vi har i tjenestene våre. Vi er svært avhengige av at innbyggere og berørte forstår situasjonen og støtter opp.

Ostehøvel eller strukturelle grep?

Ostehøvelen, det vil si å redusere enhetenes driftsbudsjett litt år for år er ikke lenger forsvarlig. For å bruke ostehøvel-metaforen; enhetenes driftsbudsjett er høvlet ned til et minimum. Nå er det strukturelle grep som må tas. Kommunedirektøren presenterer her de tre største strukturelle grepene som gir varig innsparing (skolekrets, Langøy boligfelleskap og sentralkjøkken). Disse, og øvrige innsparingsforslag er kommentert ytterligere i egne vedlegg.

En skolekrets

Averøy kommune har nå to nye barneskoler. Investeringene har ikke bidratt vesentlig når det gjelder utgifter pr. elev i grunnskolen. Det er derfor helt nødvendig med ytterligere grep for å få redusert disse kostnadene. Averøyskolen er god, men kostbar. Averøy bruker cirka 36 000 kroner mer pr. elev enn landssnittet. Dette skyldes i hovedsak små klassestørrelser (gjennomsnitt 14-15 elever pr. klasse).

Bruhagen barneskole har i dag romutfordringer. Skolen har to parallelle klasser på sju klasstrinn, i tillegg tre innføringsklasser (fremmedspråklige elever). Med gratis skolefritidsordning (SFO) for nok et klasstrinn fra høsten 2024, vil plassbehovet for SFO bli svært krevende.

På Kårvåg barneskole er det god kapasitet på både klasserom og arealer til SFO. Kommunedirektørens forslag er én skolekrets for hele kommunen, der 1. – 4. klasse får undervisning og SFO-tilbud ved Kårvåg barneskole, og Bruhagen barneskole blir for elever på 5. – 7. trinn. Dette gir en reduksjon på 6 klasser. Antall elever pr. klasse blir i underkant av 30 elever. Samlet gir tiltaket en årlig innsparing på 7, 5 millioner og betyr i praksis nedbemanning.

Langøy boligfelleskap

Langøy boligfelleskap har de siste årene fungert som et «mini-sykehjem» med større bemanning, bl.a. nattevakt. Boligfelleskapet har derfor blitt dyrt å drifte, samtidig som helsetjenestene har utfordringer med å skaffe fagfolk.

Regjeringen ber norske kommuner forberede seg på å bosette 37 000 flyktninger til neste år (Averøy blir anmodet om å bosette 90). Det er det høyeste tallet noensinne.

Kommunedirektøren foreslår derfor å bruke leilighetene til flyktninger. Dagens beboere flyttes til sykehjemmet. Det kan bli nødvendig med deling av rom på sykehjemmet i en overgangsperiode. Dette gir en årlig innsparing på 5, 7 millioner kroner.

Sentralkjøkken

Felleskjøkkenet ligger organisatorisk under Averøy sykehjem og holder til i Gammelveien 15. Averøy kommune bruker 5,1 årsverk for å produsere mat til 54 sykehjemsbeboere, omsorgsboliger og hjemmeboende. Til sammenligning produserer felleskjøkkenet i Kristiansund mat til 130 sykehjemsbeboere, omsorgsboliger og hjemmeboende ved bruk av 7 årsverk. Kristiansund er på et tidligere tidspunkt forespurt om kostnader ved at de leverer middagsmat til Averøy kommune. Foreløpige beregninger viser at det er mulig å spare minst to årsverk på felles produksjon, og vi vil ha mulighet for å styrke opp ressursene noe ved sykehjemsavdelingene.

Kjøkkenet på Averøya og Kristiansund benytter samme produksjonsmetode (kok/ kjøll). Kommunedirektøren foreslår samarbeid med Kristiansund kommune på dette området. I budsjettforslaget er det lagt inn en besparelse på kr. 601 000, - i 2024 og helårsvirkning på 1 million videre i økonomiplanen.

Redusere og utsette investeringer

Vi har gjennomført betydelige investeringer de siste åra og har en godt forankret prioriteringsliste på framtidige investeringer.

I økonomiplanen er noen av disse skjøvet ut i tid for å ikke øke gjeldsgraden mer enn nødvendig. Det er all grunn til å ha en kritisk gjennomgang på framtidige investeringer, kun det aller viktigste.

Klimabudsjett

Det er en nasjonal målsetting av Norge skal være et lavutslippssamfunn innen 2050. I det ligger en forpliktelse i å redusere klimagassutslippene med minst 50 % innen 2030 (sammenlignet med nivået i 1990). Averøy har utarbeidet eget klimabudsjett og mål i tråd med dette. Noe kan vi bidra til i egen organisasjon, påvirke gjennom planer og virkemidler overfor lokalt næringsliv. Det som representerer de største utslippene, og som kystkommuner svarer for er skipstrafikken. Det må løses globalt og nasjonalt.

Vurdering

Det har i flere år vært krevende å balansere årsbudsjettet og økonomiplanen. Denne gangen har det vært svært krevende.

Hvor dramatisk dette blir, handler om hvordan vi takler omstilling og endringer og tilpasser oss til fellesskapets beste. Prosessen og resultatet handler om å fordele fellesskapets ressurser på en rettferdig, forsvarlig og bærekraftig måte. Det er viktig å ikke glemme at vi skal gi innbyggerne velferdstjenester og samfunnsutvikling for 585,3 millioner neste år.

Sakens effekt i forhold til FNs bærekraftsmål

Mål 1

Utrydde fattigdom

☐		Mål 2 Utrydde sult
☐		Mål 3 God helse
☐		Mål 4 God utdanning
☐		Mål 5 Likestilling mellom kjønnene
☐		Mål 6 Rent vann og gode sanitærforhold
☐		Mål 7 Ren energi for alle
☐		Mål 8 Anstendig arbeid og økonomisk vekst
☐		Mål 9 Innovasjon og infrastruktur
☐		Mål 10 Mindre ulikhet
☐		Mål 11 Bærekraftige byer og samfunn
☐		Mål 12 Ansvarlig forbruk og produksjon
☐		Mål 13 Stoppe klimaendringene
☐		Mål 14 Liv under vann
☐		Mål 15 Liv på land
☐		Mål 16 Fred og rettferdighet
☐		Mål 17 Samarbeid for å nå målene

Vedlegg

Kommunedirektørens forslag til budsjett 2024 og økonomiplan 2024 - 2027

Hovedoversikter 2024-27

Gebyrregulativ 2024

Skatteliste fritak etter § 7A

Valgte driftstiltak 2024-27

Klimabudsjett for Averøy kommune

Valgte investeringstiltak 2024-27

Valgte Innsparingstiltak 2024-27

Særutskrift kontrollutvalget - Budsjett for kontroll og tilsyn - 2024

Averøy kirkelige fellesråd Samlet innspill til økonomiplan 2024-2027

Anmodning om økt betaling for VTA Unika

Ikke valgte driftstiltak 2024-27

Ikke valgte investeringstiltak 2024-27

Ikke valgte innsparingstiltak 2024-27
Kostratall 2022
Tilbakemelding på innspill fra Formannskapet 21.11.23

RETT UTSKRIFT
DATO 4.desember.2023

